

~ נקודות משיחות קודש ~ (עלפי לקוטר שיחות חלק כה, עמוד 116 ואילך - מתוך 'לקראת שבת)

היאף מעשרין את המלח ואת התבן

ויגדלו הנערים ויהי עשו איש ידע ציד איש שדה

ידע ציד - לצוד ולרמות את אביו בפיו, ושואלו אבא היאף מעשרין את המלח ואת התבן, כסבור אביו שהוא מדקדק במצות (כה, כז. ובפירוש רש"י)

ב'משכיל לדוד' כאן הקשה אף רמה עשו את אביו להחשיבו כמדקדק במצות כששאלו "איך מעשרין את המלח והתבן", הרי "בשאלתו זאת היה מונה שהוא עם הארץ, ושאינו יודע הדין דתבן פטור ממעשר. ואין זו ערמה, דאדרבה יאמר אביו שאינו נותן לבו לשמוע בלמודים, דאם לא-כן הוה ידע מה חייב ומה פטור?"

עוד הקשה ברבי עובדיה מברסלב על פרוש רש"י כאן, דלכאורה מה שאלה היא זו, הרי "אם באנו לעשרן נוציא מהן אחד מעשרה כשאר הדברים המתעשרים, ומה טעם לשאלה זו?"

יש לבאר זה על-פי מה שפרש רש"י על הפתוב (לך יד, כ) "ויתן לו מעשר מכל" - "ויתן לו אברהם מעשר מכל אשר לו", דבארו המפרשים (ריב"א וגור אריה שם) דכונת רש"י להשמיענו שהפריש אברהם מעשר מכל נכסיו, ולא רק ממשלל המלקמה.

ועל-פי-זה יש לומר דגם כאן פנת עשו היתה למעשר כספים מכל נכסיו, ולא למעשר זרעים וכיצא בזה. והנה מלח ותבן אין להם חשיבות בפני עצמם, וכשמעריבים אותם עם דברים אחרים, יש להם חשיבות גדולה. דמלח נותן טעם באוכליו, ובתבן משתמשים לעשיית לבנים לבנין וכו'.

ועל-פי-זה יש לפרש שאלת עשו, דכונתו היתה לשאול, שכשמעריכים שווי כל נכסיו כדי להפריש מעשר, אף מעריכים את שווי המלח והתבן. האם לפי חשיבותם בפני עצמם, או לפי השווי שלהם כשישתמש בהם בפעל על-ידי ערוכם בדברים אחרים, שאז נתוסף בשוים. ומישב על-פי-זה מה שסבר אביו שהוא "מדקדק במצות".

~ נקודות משיחות קודש ~ משיחות ש"פ תולדות, מבה"ח כסלו, התשכ"ח

דבריו של האריז"ל - שגם שמו יצחק - בפירוש הפסוק "ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו": "מה שאהב אותו היה בשביל האור שהיה בפיו של עשו", "שצדה ולקח מן הקדושה (ניצוצות הקדושה) כו'".

כח ורחם יצחק את עשו ורבקה **כח ורחם יצחק את עשו ורבקה**
איהבת את יעקב: **איהבת את יעקב:**

יש"י • בפיו • כתרגומו: בפיו של יצחק. ומדרשו: בפיו של עשו, שהיה צד אותו ומרמהו בדבריו.

כט ובשיל יעקב תבשילא ואתא (ני"א ועל) **כט ובשיל יעקב תבשילא ואתא (ני"א ועל)**
עשו מן חקלא והוא משלהי: **עשו מן חקלא והוא משלהי:**

יש"י • ויזד • לשון בשול, כתרגומו. והוא ענין • (ב"ח) ברציחה, כמה דתימא: (ירמיה ד) "כי עיפה נפשי להורגים".

פירוש אשל אברהם - הרב אלאשילי

"כי עיפה נפשי להורגים" - אף שפירוש הפסוק הוא: "כי נפשי עיפה בעבור ההורגים אותנו" (כלשון המצוד שם), אם כן "עיפה" אינו מוסב על ההורגים עצמם, יש לומר שהלימוד הוא מזה שנתכת לשון "עיפה" בסמיכות ל"הורגים", דהינו שישנו ביטוי של עיפות במקום שיש רציחה. תורה ל

מזה שאמר "והוא ענין" כענין בפני עצמו, ולא "ויבא עשו ענין מן השדה", משמע שאין זה רק עיפות של רעב, אלא גם עיפות של רציחה (ג"א). וגם אם פנתו לרעב בלבד, למה בכלל אומר עליו הפתוב "והוא ענין", הרי עשו עצמו אומר אחר-כך: "כי ענין אבכי", ששם ודאי פנתו לענין הרעב (דברי חזק).

כמה דתימא - ירמיה ד, לא.

כח בפיו - כתרגומו - "ארי מצידה הוה אכיל", כי מצידו היה אוכל. **"כפיו" של יצחק. ומדרשו: "כפיו" של עשו, שהיה צד אותו ומרמהו בדבריו** - ראה גם רש"י תהלים קמ, יב: "צד את אביו בפיו". תורה כט **(כט) ויזד** - לשון בשול, כתרגומו - "ובשיל".

והוא ענין - ברציחה - שאם לא כן, היה לו לומר "והוא רעב" (רא"ש). או